

## **prof. MUDr. Ivan Pecháň, DrSc.**

Profesor Ivan Pecháň sa narodil v Trnave. Pochádzal z lekárskej rodiny. Po maturite na tamojšom gymnáziu sa rozhodol pre štúdium medicíny na LF UK v Bratislave. Už počas štúdia sa zapojil do študentskej vedeckej a odbornej činnosti na Farmakologickom ústave LF UK.

Vďaka osudovému stretnutiu s vtedajším docentom T. R. Nederlandom začal pracovať ako odborný asistent na Ústave všeobecnej a klinickej biochémie LF UK v Bratislave. V roku 1957, po reorganizácii pracoviska a vzniku Katedry biochémie, pod vedením doc. T. Turského začal budovať svoju úspešnú vedeckú kariéru, popri ktorej sa venoval aj intenzívnej pedagogickej činnosti. Vo svojej vedeckej práci pokračoval ako ašpirant Ústavu organickej chémie a biochémie ČSAV v Prahe, kde v roku 1963 obhájil svoju dizertačnú prácu. Vďaka štipendiu Humboldtovej nadácie absolvoval dlhodobé stáže na fyziologických ústavoch vo Freiburgu a v Mníchove u profesora E. Gerlacha. V roku 1968 habilitoval a v roku 1983 obhájil svoju doktorskú dizertačnú prácu. V roku 1991 bol menovaný profesorom.

Jeho vedecký záujem bol mimoriadne rozsiahly. Venoval sa výskumu metabolizmu voľných nukleotidov a ich funkcií, a to predovšetkým v centrálnej nervovej sústave, srdci a obličkách. Vytvoril experimentálne modely poškodenia centrálnej nervovej sústavy, študoval klinické aspekty problematiky neurologických (SM) a kardiologických ochorení, študoval biochemické aspekty regenerácie a transplantácie nervového tkaniva. Pracoval na vývoji kardioprotektívnych režimov pri kardiochirurgických a angiochirurgických operáciách, pred, v priebehu a po transplantácii srdca.

Profesor I. Pecháň prednášal, publikoval a organizoval odborné vzdelávacie podujatia. V roku 1991 sa stal externým vedúcim Katedry klinickej biochémie Slovenskej postgraduálnej akadémie medicíny – SPAM (v súčasnosti Slovenská zdravotnícka univerzita – SZU).

Bol dlhoročným členom viacerých odborných spoločností, v ktorých zastával významné funkcie (člen a neskôr predseda Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie, o.z. Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS), členom výboru Slovenskej spoločnosti nukleárnej medicíny a radiačnej hygieny, o.z. SLS. Založil Sekciu neurochémie Slovenskej biochemickej spoločnosti SAV, ktorej bol niekoľko funkčných období predsedom. Bol tiež členom Československej biochemickej spoločnosti ČSAV, Českej spoločnosti klinickej biochémie ČLS JEP, Rakúskej spoločnosti klinickej biochémie, Európskej spoločnosti nukleárnej medicíny, Medzinárodnej komisie programu INTERMOZOG a tajomníkom Československého národného komitétu Medzinárodnej organizácie pre výskum mozgu.

Svoje odborné vedomosti, dlhoročné skúsenosti, dar reči, zmysel pre humor a šarm uplatnil ako prednášateľ na Lekárskej fakulte UK a Prírodovedeckej fakulte UK, na Chemicko-technologickej fakulte SVŠT a na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity.

Profesor I. Pecháň bol autorom a spoluautorom 24 monografií a učebníc, 230 publikácií v odborných časopisoch a zborníkoch a viac ako 500 odborných prednášok a posterov. Za výsledky jeho práce mu boli udelené viaceré ocenenia - Cena Slovenského literárneho fondu, Cena profesora Kostlivého, Cena rektora Univerzity Komenského a viaceré pocty a ceny SLS, vrátane ceny Slovenskej kardiologickej spoločnosti za publikačnú činnosť.

Patril medzi významné osobnosti slovenskej biochémie a klinickej biochémie, bol uznávanou odbornou autoritou. Úspešne nás reprezentoval a šíril dobré meno slovenskej medicíny doma a v zahraničí. Bol obľúbeným pedagógom, mal dar reči, osobný šarm a schopnosť zrozumiteľne odovzdávať rozsiahle odborné vedomosti a praktické skúsenosti iným, zaujímal sa o všetko nové vo svojom profesijnom zameraní. Patril medzi úspešných organizátorov vedeckých podujatí a propagátorov biomedicínskeho diania u nás. Svojou prácou vytýčil smer rozvoja odboru, ktorý dodnes čerpá aj z výsledkov jeho invenčnej vedeckej práce.

*Cena profesora Ivana Pecháňa*, ktorú od roku 2012 udeľuje Slovenská spoločnosť klinickej biochémie, o.z. SLS raz ročne svojim členom je poctou a uznaním významnej osobnosti odboru klinickej biochémie akou profesor I. Pecháň bol. Je spomienkou na človeka, ktorý výrazne ovplyvnil smerovanie tohto odboru na Slovensku.